

Decembar 2018. godine

Transparentnost pravosuđa u Bosni i Hercegovini*

---

1. Uvod

Transparentnost javnih institucija od suštinske je važnosti za demokratska društva: riječ je o mehanizmu koji građanima omogućava kontrolu i učešće u aktivnostima državnih institucija koje su od općeg značaja. Tri su komponente transparentnosti: reaktivna transparentnost, odnosno pravo građana da traže pristup informacijama koje su u posjedu javnih institucija; proaktivna transparentnost, odnosno obaveza javnih institucija da proaktivno omoguće što širi pristup informacijama kojima raspolažu, naprimjer, putem web-stranica; i, konačno, uspostavljanje mehanizama koji građanima garantuju da će država ispuniti svoje obaveze u domenu transparentnosti. Logično, u takvom kontekstu pravosuđe ne može biti izuzeto od obaveze transparentnog djelovanja, kako u domenu svojih administrativnih funkcija tako i u odnosu na pravosudnu praksu.¹

U tom smislu, transparentnost pravosuđa podrazumijeva otvoren pristup informacijama o radu pravosudnih institucija.² Transparentnost sudova i tužilaštava sastoji se iz dvije ključne komponente: proceduralna otvorenost i institucionalno-organizacijska otvorenost. Osnovni elementi proceduralne otvorenosti su javnost krivičnog postupka kojim se zainteresiranim stranama omogućava prisustvo glavnom pretresu i izricanju presude, te dostupnost sudskih i tužilačkih dokumenata prikupljenih ili sačinjenih tokom postupka. Pritom, minimalni zahtjev u tom smislu je osigurati pristup presudama i optužnicama u skladu sa zakonima o slobodi pristupa informacijama.³ Institucionalno-organizacijska otvorenost podrazumijeva pristup administrativnim informacijama (npr., proces imenovanja sudija, javne nabavke, informacije o imovini sudija itd.), kao i pristup informacijama o funkcionisanju pravosudnog sistema u širem smislu, poput statističkih podataka o broju i vrsti obrađenih predmeta, trajanju i rasporedu suđenja,⁴ uključujući i relevantne dokumente o krivičnim predmetima, poput sudskih i tužilačkih akata.⁵ Ovo potonje se u principu osigurava proaktivnom transparentnošću pravosudnih institucija, prije svega, objavljivanjem relevantnih informacija i dokumenata putem njihovih web-stranica.

Transparentnost pravosuđa od izuzetne je važnosti zbog više razloga. Prije svega, transparentnost je važna komponenta osiguranja prava na fer suđenje⁶, jer značajno smanjuje prostor za pristrasnost i nezakonito djelovanje tokom sudskog postupka. Drugim riječima,

---

* Ovaj *policy memo* znatnim je dijelom baziran na analizi transparentnosti pravosuđa koja je rađena za potrebe izvještaja *Monitoring odgovora pravosuđa na korupciju: Izvještaj za 2016–2017. godinu* (Analitika – Centar za društvena istraživanja, 2018), <http://analitika.ba/publications/monitoring-judicial-response-corruption-report-2016-2017> (stranica posjećena 10. 12. 2018) te izvještaja *Monitoring odgovora pravosuđa na korupciju u Bosni i Hercegovini: Izvještaj za 2017–2018. godinu* (Sarajevo: Analitika – Centar za društvena istraživanja, 2018).

transparentnost pravosuđa osigurava pravilnost, nepristrasnost i objektivnost suđenja⁷. Pored toga, transparentnost također ima i edukativnu, odnosno preventivnu funkciju.⁸ Izuzetno važan efekat transparentnosti pravosuđa odnosi se na jačanje legitimiteta i autoriteta pravosudnih institucija u društvu.⁹ Može se reći da što su pravosudne institucije transparentnije, to je njihov autoritet veći.¹⁰ Također, transparentnost pravosudnih institucija može doprinijeti i njihovoj neovisnosti, s obzirom na to da je mnogo teže vršiti pritisak na sudije i tužitelje ako su procedure javne.¹¹

Kada je riječ o ulozi pravosudnog sistema u borbi protiv korupcije, transparentnost pravosuđa ima posebno važnu ulogu. Naime, transparentnost može pomoći unapređenju funkcionisanja pravosudnog sistema i, iznad svega, pozicionirati pravosudne institucije kao ključne aktere u borbi protiv korupcije, koji svojim radom mogu direktno “unaprijediti korištenje javnih resursa i kvalitet javnih politika, te utjecati na način na koji građani percipiraju vladine institucije”.¹² U tom smislu, “osiguranje transparentnosti postupaka koji se bave koruptivnim krivičnim djelima tim je važnije jer je riječ o predmetima od posebnog interesa za javnost”.¹³

U Bosni i Hercegovini (BiH) se već godinama radi na unapređenju transparentnosti pravosudnih institucija. Međutim, iako su postignuti određeni pomaci na tom planu, rezultati su daleko od zadovoljavajućih.¹⁴ Posebno je ograničen napredak u domenu proaktivne transparentnosti, pri čemu BiH zaostaje kako za trendovima u toj oblasti tako i za susjednim državama, koje su na tom planu, komparativno posmatrano, dosta napredovale. U tom smislu, ovaj tekst daje sažeti pregled stepena transparentnosti pravosudnog sistema u BiH i nudi okvirne preporuke za rješavanje niza problema u toj oblasti.

2. Pravni okvir¹⁵

Javnost glavnog pretresa propisana je zakonima o krivičnom postupku na različitim administrativnim nivoima u BiH, pri čemu javnost može biti isključena samo u izuzetnim situacijama.¹⁶ Pored toga, izricanje presude je uvijek javno.¹⁷ Pravosudne institucije također mogu objavljivati informacije o svom radu i krivičnim postupcima na web-stranicama. Konačno, u skladu sa zakonima o slobodi pristupa informacijama svako može podnijeti zahtjev za pristup informacijama¹⁸ u posjedu pravosudnih institucija, uključujući sudske i tužilačke akte.¹⁹ Pri tome, pravosudne institucije, kao i druge javne institucije, obavezne su odgovoriti na zahtjev u roku od 15 dana.²⁰ Međutim, pristup informacijama nije apsolutan i može biti uskraćen ako se objavom informacija ugrožava sigurnost države, lični podaci ili povjerljivi komercijalni podaci.²¹

Za razliku od trendova u svijetu²² i prakse u susjednim zemljama, BiH poprilično zaostaje kada je riječ o proaktivnoj transparentnosti, s obzirom na to da ne postoji zakonska obaveza proaktivnog objavljivanja informacija javnih institucija, pa tako ni informacija pravosudnih institucija.²³ Kako bi se poboljšalo stanje transparentnosti pravosuđa u BiH, VSTV je 2014. usvojio *Smjernice za objavljivanje tužilačkih i sudskih odluka na službenim web stranicama*, koje predviđaju proaktivno objavljivanje potvrđenih optužnica i pravosnažnih presuda u predmetima koji su od posebnog interesa za javnost, uključujući i predmete korupcije.²⁴

3. Praksa u Bosni i Hercegovini²⁵

Transparentnost pravosuđa u BiH nije na zavidnom nivou. Tako, naprimjer, rezultati USAID-ovog ispitivanja javnog mnijenja iz 2015. godine ukazuju na lošu percepciju transparentnosti i otvorenosti pravosudnog sistema u BiH.²⁶ Slično tome, analiza Centra za istraživačko novinarstvo (CIN) iz 2017. pokazuje da je pravosuđe u BiH netransparentno.²⁷

Niz istraživanja koja su posljednjih nekoliko godina provedena u BiH ukazuje na izuzetno nizak nivo proaktivne transparentnosti pravosuđa, posebno kada je riječ o dostupnosti sudskih i tužilačkih akata na web-stranicama sudova i tužilaštava. Sudovi uglavnom ne objavljuju svoje odluke, niti zapisnike sa suđenja,²⁸ dok neki sudovi sporadično objavljuju informacije o predmetima u okviru rubrike Vijesti, odnosno Aktuelnosti na svojim web-stranicama.²⁹ Istraživanje Analitike iz 2018. godine došlo je do sličnih zaključaka³⁰: na web-stranicama sudova samo u jednom slučaju, od ukupno 78 analiziranih web-stranica sudova na svim administrativnim nivoima, omogućen je slobodan pristup presudama, dok se u samo 15 slučajeva na web-stranici u vidu vijesti objavljuju osnovne informacije o predmetima. Na svim web-stranicama sudova nalazi se link na bazu sudskih predmeta, koju administrira VSTV, međutim, pristup bazi se plaća 100 KM godišnje za sve fizičke i pravne osobe i moguć je tek nakon dobijanja jedinstvenog pristupnog koda od nadležnog suda, što podrazumijeva da je neophodno znati i broj predmeta da bi se kod dobio³¹ (tabela 1).

Tabela 1. Proaktivna transparentnost sudova u BiH

	Ukupno	Link za pristup predmetima na početnoj stranici	Slobodan pristup presudama	Informacije o pristupu predmetima	Informacije o predmetima u vijestima
FBiH	41	41	0	41	9
RS	34	34	0	34	5
BD	2	2	0	2	0
BiH	1	1	1	1	1
TOTAL	78	78	1	78	15

Izvor: Analitika, Monitoring izvještaj 2017–2018.³²

Istovremeno, proaktivna transparentnost tužilaštava nešto je bolja nego što je to slučaj sa sudovima, mada oko 50% tužilaštava još uvijek ne objavljuje potvrđene optužnice na svojim web-stranicama. Šest od ukupno dvadeset tužilaštava objavljuje vijesti i druge informacije o predmetima, mada se to u principu dešava vrlo rijetko (tabela 2).

Tabela 2. Proaktivna transparentnost tužilaštava u BiH – pristup potvrđenim optužnicama

	Ukupno	Link za pristup optužnicama na početnoj stranici	Informacije o optužnicama	Dostupne kompletne optužnice	Informacije o pristupu predmetima	Informacije o predmetima u vijestima
FBiH	10	7	10	6	10	3
RS	8	6	7	3	8	2
BD	1	0	1	1	1	0
BiH	1	0	1	0	1	1
TOTAL	20	13	19	10	20	6

Izvor: Analitika, Monitoring izvještaj 2017–2018.³³

Međutim, naše iskustvo uglavnom je pozitivno kada govorimo o pristupu predmetima po osnovu zakona o slobodi pristupa informacijama: u 2017. Analitika je uputila zahtjeve za pristup presudama na adrese 32 suda, od čega je njih 19 dostavilo tražene dokumente u zakonom predviđenom roku od 15 dana, dok je preostalih 13 sudova informacije dostavilo sa zakašnjenjem. Slična iskustva smo imali i 2018. godine, kada smo uputili zahtjeve na adrese 31 suda, od kojih su 23 odgovorila u zakonom predviđenom roku. Bitno je istaći da nije bilo negativnih odgovora, odnosno da ni u jednom ciklusu monitoringa niti jedan sud nije odbio dostaviti tražene dokumente. Ključni problem s kojim smo se suočili jeste neadekvatna interpretacija koncepta vlasništva nad sudskim i tužilačkim aktima od strane sudova. Posljedica toga je da su se neki sudovi oglasili “nenadležnim za dostavljanje optužnica” iako su u spisu predmeta, po prirodi stvari, u svom posjedu imali i te optužnice. To nas je primoralo da konkretne optužnice tražimo direktno od nadležnih tužilaštava.

Tabela 3. Zahtjevi za pristup aktima iz pravosnažno okončanih predmeta upućenih sudovima u BiH

	2017.	%	2018.	%
Broj sudova kojima je upućen zahtjev za pristup relevantnim aktima	32	100%	31	100%
Odgovor u roku od 15 dana u skladu sa ZOSPI-jem	19	59%	23	74%
Zakasnjeli odgovor (preko 15 dana)	13	41%	8	26%
Odobren pristup / dokumenti dostavljeni	32	100%	31	100%
Odbijen pristup	0	0%	0	0%
Bez odgovora (administrativna šutnja)	0	0%	0	0%

Izvor: Analitika, monitoring izvještaji 2016–2017. i 2017–2018.³⁴

Također, imali smo i izuzetno pozitivno iskustvo kada je riječ o postupanju po zahtjevima za pristup statističkim podacima o radu pravosuđa, a koji se nalaze u posjedu Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH (VSTV). VSTV je blagovremeno i na kvalitetan način reagirao na naše upite i dostavio nam tražene podatke. Međutim, podaci su dostupni isključivo na zahtjev, odnosno baza statističkih podataka o ključnim aspektima rada pravosuđa nije dostupna *online*, iako u tehničkom smislu to ne bi trebalo predstavljati poseban izazov s obzirom na to da su relevantni podaci uglavnom već prikupljeni na jednom mjestu, u VSTV-u, i da bi ih bilo relativno jednostavno redovno objavljivati na web-stranici.

4. Zaključak

Transparentnost pravosudnog sistema od izuzetne je važnosti u svakom demokratskom društvu, jer je sastavni dio koncepta odgovorne i dobre uprave. S obzirom na to da su sudovi ti koji garantiraju poštivanje zakona, uključujući i one koji se odnose na pristup informacijama, onda bi i sami trebali demonstrirati svoju predanost konceptu otvorenosti i poštovati standarde kako proaktivne tako i reaktivne transparentnosti. Osim toga, transparentnost pravosuđa značajno doprinosi kvalitetnijem funkcionisanju pravosudnog sistema, jer doprinosi poštivanju prava na fer suđenje, smanjuje prostor za pritiske na sudove i tužilaštva i jača njihovu neovisnost, te im daje društveni legitimitet i autoritet.

Međutim, nivo transparentnosti pravosuđa u BiH daleko je od zadovoljavajućeg, posebno kada je riječ o proaktivnoj transparentnosti. Naime, većina sudova ne objavljuje svoje odluke, niti zapisnike sa suđenja, a samo nekolicina sudova sporadično objavljuje informacije o predmetima u sekcijama vijesti na svojim stranicama. Nije osiguran ni besplatan pristup predmetima, odnosno relevantnim presudama, a to nije učinjeno ni kroz centralnu bazu, koju administrira VSTV. Situacija s proaktivnom transparentnošću tužilaštava je nešto bolja, ali i tu ima dosta prostora za unapređenje.

Problem predstavlja i to što nije osiguran slobodan i jednostavan pristup statističkim podacima o radu pravosuđa, pa se takve informacije mogu dobiti tek nakon slanja zahtjeva VSTV-u, za što nema potrebe s obzirom na to da su podaci već centralno prikupljeni i da ih je relativno lako redovno objaviti na webu.

Konačno, kada je riječ o reaktivnom pristupu informacijama, na osnovu zakona o slobodi pristupa informacijama, stanje je, barem prema našem iskustvu, uglavnom zadovoljavajuće, mada bi značajan broj sudova morao ažurnije odgovarati na zahtjeve, u okviru zakonom propisanog roka od 15 dana. Osim toga, svi sudovi bi morali znati da su dužni omogućiti pristup i optužnicama koje se nalaze u njihovom posjedu, bez obzira na to što su one nastale u tužilaštvima, što nije bio slučaj kod određenog broja sudova koje smo kontaktirali, a koji su se oglasili nenadležnim za dostavljanje optužnica, iako su ih imali u spisu traženih predmeta.

5. Preporuke

Kako bi se unaprijedio ukupan nivo transparentnosti pravosuđa u BiH, potrebno je poduzeti nekoliko osnovnih koraka:

- propisati obavezu objavljivanja presuda u pravosnažno okončanim predmetima, a po potrebi i zapisnika sa suđenja, na web-stranicama sudova; na isti je način potrebno propisati obavezu objavljivanja potvrđenih optužnica na web-stranicama tužilaštava;
- omogućiti besplatan pristup svim presudama u centralnoj bazi VSTV-a, uz poštivanje eventualnih zakonom propisanih ograničenja;
- objaviti ažurnu bazu statističkih podataka o funkcionisanju pravosuđa na web-stranici VSTV-a i omogućiti besplatan i jednostavan pristup toj bazi, sa mogućnošću pretrage po ključnim parametrima, poput sudova, tužilaštava, vrste predmeta itd.;
- obaviti edukaciju i izraditi smjernice za osiguranje pristupa dokumentima koji su u posjedu sudova, uključujući i pristup optužnicama koje su sastavni dio tih predmeta.

---

1 Álvaro Herrero i Gaspar López, *Access to Information and Transparency in the Judiciary – A Guide to Good Practices from Latin America* (Washington: The World Bank Institute; Asociación por los Derechos Civiles – ADC, 2010), str. 9–11.

2 Law Commission, *Access to Court Records: Report 93* (Wellington: Law Commission, juni 2006), str. 40.

3 Vidjeti: Eszter Bodnár, "Transparency and Openness of Courts in the 21st Century. An Issue Worth Researching on", *Iuris Dictio* 18, br. 18 (2016), str. 155.

4 Ibid., str. 155–156.

5 Ibid.

6 Ibid., str. 156.

7 *Monitoring odgovora pravosuđa na korupciju: Izvještaj za 2016–2017. godinu* (Sarajevo: Analitika, 2018), str. 25.

8 Hajrija Sijerčić-Čolić, *Krivično procesno pravo* (Sarajevo: Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu, 2008), str. 148.

9 Herrero i López, *Access to Information and Transparency in the Judiciary*, str. 3.

10 Bodnár, "Transparency and Openness of Courts in the 21st Century", str. 157.

11 Herrero i López, *Access to Information and Transparency in the Judiciary*, str. 9–10; Bodnár, "Transparency and Openness of Courts in the 21st Century", str. 156.

12 Herrero i López, *Access to Information and Transparency in the Judiciary*, str. 3.

13 *Monitoring odgovora pravosuđa na korupciju: Izvještaj za 2016–2017. godinu*, str. 25.

14 Dalida Burzić i sar., *Monitoring odgovora pravosuđa na korupciju u BiH: pilot izvještaj* (Sarajevo: Analitika, 2017); Visoko sudsko i tužilačko vijeće, *Godišnji izvještaj za 2016. godinu* (Sarajevo: Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH, 2017), str. 20; European Commission, *Commission Staff Working Document: Bosnia and Herzegovina 2016 Progress Report*, SWD (2016) 365 (Brussels: European Commission, 9. 11. 2016), str. 15; *Dijagnostička analiza integriteta pravosudnog sektora u BiH i mogućih rizika od nastanka korupcije ili neetičnog ponašanja u pravosuđu: USAID-ov projekt pravosuđa u Bosni i Hercegovini* (Sarajevo: USAID, 2015), str. 75.

- 15 Sekcija 2 “Pravni okvir” preuzeta i prilagođena iz izvještaja *Monitoring odgovora pravosuđa na korupciju: Izvještaj za 2016–2017. godinu*, str. 25–27.
- 16 “Zakon o krivičnom postupku BiH”, *Službeni glasnik BiH* 3/03, 32/03, 36/03, 26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07, 53/07, 76/07, 15/08, 58/08, 12/09, 16/09, 93/09 i 72/13, čl. 234. i 235; “Zakon o krivičnom postupku Federacije BiH”, *Službene novine FBiH* 35/03, 37/03, 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09, 12/10, 8/13 i 59/14, čl. 249. i 250; “Zakon o krivičnom postupku RS”, *Službeni glasnik Republike Srpske* 50/03, 111/04, 115/04, 29/07, 68/07, 119/08, 55/09, 80/09, 88/09, 92/09, 53/12 i 91/17, čl. 242. i 243; “Zakon o krivičnom postupku BDBiH”, *Službeni glasnik Brčko distrikta BiH* 34/13 – prečišćeni tekst, 27/14, čl. 234. i 235.
- 17 “Zakon o krivičnom postupku BiH”, čl. 286; “Zakon o krivičnom postupku Federacije BiH”, čl. 301; “Zakon o krivičnom postupku RS”, čl. 300; “Zakon o krivičnom postupku BDBiH”, čl. 286.
- 18 “Zakon o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini”, *Službeni glasnik BiH* 28/00, 45/06, 102/09, 62/11 i 100/13; “Zakon o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine”, *Službene novine FBiH* 32/01; “Zakon o slobodi pristupa informacijama u Republici Srpskoj”, *Službeni glasnik RS* 20/01.
- 19 “Zakon o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini”, čl. 3 (1); “Zakon o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine”, čl. 3 (1); “Zakon o slobodi pristupa informacijama u Republici Srpskoj”, čl. 3 (1).
- 20 “Zakon o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini”, čl. 14; “Zakon o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine”, čl. 14; “Zakon o slobodi pristupa informacijama u Republici Srpskoj”, čl. 14.
- 21 *Monitoring odgovora pravosuđa na korupciju: Izvještaj za 2016–2017.*, str. 26.
- 22 Consultative Council of European Judges (CCJE), Opinion No. (2011)14 of the CCJE “Justice and information technologies (IT)” (Strasbourg: CCJE, 9. 11. 2011), par. 24.
- 23 Nermina Voloder, *Proaktivna transparentnost u BiH: Od principa do prakse* (Sarajevo: Analitika – Centar za društvena istraživanja, 2016), str. 23.
- 24 Visoko sudsko i tužilačko vijeće, Smjernice za objavljivanje tužilačkih i sudskih odluka na službenim web stranicama (Sarajevo: VSTV, februar 2014), https://www.pravosudje.ba/vstv/faces/faces/pdfservlet?p_id_doc=28346 (stranica posjećena 8. 9. 2017).
- 25 Sekcija 4 “Praksa u Bosni i Hercegovini” preuzeta i prilagođena iz izvještaja *Monitoring odgovora pravosuđa na korupciju: Izvještaj za 2016–2017. godinu*, str. 27–29.
- 26 USAID JA, *Rezultati ispitivanja javnog mnijenja provedenog u sklopu Dijagnostičke analize integriteta pravosudnog sektora i mogućih rizika od nastanka korupcije i neetičnog ponašanja u pravosuđu: USAID-ov projekt pravosuđa u Bosni i Hercegovini* (USAID, 2015), str. 23–27; <https://usaidjp.ba/assets/files/publication/1484742002-razultati-ispitivanja-javnog-mnijenja.pdf> (stranica posjećena 26. 4. 2018).
- 27 Glas Amerike, “Bosanskohercegovačko pravosuđe i (ne)transparentnost”, Glas Amerike, 31. 5. 2017, <https://ba.voanews.com/a/cin-pravosudje-bih-transparentnost-advokati/3879076.html> (stranica posjećena 26. 4. 2018).
- 28 Hayat, “Pravosuđe BiH zadovoljava 56 posto indikatora otvorenosti”, Hayat, 16. 7. 2017, <https://www.hayat.ba/vijest.php?id=77433> (stranica posjećena 26. 4. 2018).
- 29 Denis Hadžović i Benjamin Plevljak, *Analiza transparentnosti sudova u Bosni i Hercegovini* (Sarajevo: Centar za sigurnosne studije, 2016), str. 3, http://css.ba/wp-content/uploads/2016/01/Analiza_Sudovi.pdf (stranica posjećena 26. 4. 2018).
- 30 *Monitoring odgovora pravosuđa na korupciju u Bosni i Hercegovini: izvještaj za 2017–2018. godinu* (Sarajevo: Analitika – Centar za društvena istraživanja, 2018), str. 34.
- 31 Vidjeti: Ibid.
- 32 Ibid.
- 33 Ibid., str. 35.
- 34 *Monitoring odgovora pravosuđa na korupciju: Izvještaj za 2016–2017. godinu*, str. 29; *Monitoring odgovora pravosuđa na korupciju u Bosni i Hercegovini: izvještaj za 2017–2018. godinu*, str. 35.

Ova publikacija objavljena je u okviru projekta “Integritet kroz pravdu: neovisni monitoring civilnog društva i procjena pravosudnog odgovora na korupciju”, koji zajednički implementiraju Centar za društvena istraživanja Analitika i Balkanska istraživačka regionalna mreža (BIRN).

Ova publikacija je urađena uz pomoć Evropske unije i Fonda otvoreno društvo BiH. Sadržaj ove publikacije je isključiva odgovornost Centra za društvena istraživanja Analitika i on ne predstavlja nužno stanovišta Evropske unije niti stavove Fonda otvoreno društvo BiH.

Ovaj projekat finansira
Evropska unija

Fond
otvoreno društvo
Bosna i Hercegovina

Analitika - Centar za društvena istraživanja je nezavisna, neprofitna, nevladina organizacija, koja se bavi istraživanjem i razvojem javnih politika u širem smislu. Misija Analitike je da na osnovu kvalitetnih istraživanja i odgovarajuće ekspertize ponudi relevantne, inovativne i praktične preporuke usmjerene na promoviranje inkluzivnih i boljih javnih politika, kao i na ukupno unapređenje procesa njihovog donošenja.

Avde Jabučice 12, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
info@analitika.ba
www.analitika.ba